

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Ponedjeljak,
20. listopada 1952.
Izlazi tjedno
God. I. Broj 10
Cijena 5 dinara

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

11-godišnjica Narodne milicije

Dana 20. listopada ove godine navršava se 11 godina od formiranja prvih odreda Narodne milicije.

U porodu se razvilo Narodno-oslobodilačkih odbora, kao organa vlasti, pojavila se potreba formiranja i oružanih jedinica, koje su stajale u pozadini uz NOO-e, radi izvršenja njihovih zadataka. Pred NOO-ima nalazili su se krupni zadaci opskrbljivanje fronta hranom i odjećom, upućivanje novih boraca na front, prihvaćanje i briga oko ranjenika, vođenje brige o obradi zapuštenih polja, ishrana staraca i djece, borba protiv špijuna i narodnih neprijatelja, hvatanje dezertera i t. d.

Jasno je, da se bez oružanih jedinica nije moglo u doba Revolucije uspješno provoditi sav taj posao, ma da su postojali partizanski odredi i više vojne formacije, koje su bile uvijek na frontu. Trebalo je stvoriti takve organe, koji su uvijek u pozadini, vezani uz teritorijalne organe i pod njihovim rukovodstvom.

Stara vlast sa svojom omrznutom žandarmerijom i policijom u velikom broju se slatila sa okupatorom i služila mu u borbi protiv naših naroda. Radi toga je trebalo organizirati nove organe reda i sigurnosti, a to je bila Narodna milicija. U listopadu 1941. godine u oslobođenim Užicama stvorena je prva takva jedinica pod nazivom »Narodna milicija«. Nakon toga stvaraju se takve jedinice u Sloveniji pod nazivom »Narodna zaštita«, u Hrvatskoj i Crnoj Gori »Partizanska straža« i t. d. No, bez obzira na njihovo ime u pojedinim krajevima naše zemlje, zadatak im je bio istovjetan i jedinstven, a to je borba protiv neprijatelja naroda i zaštita tekovina, koje su izvojevale jedinice NOV i dale ih svome narodu.

U toku Narodno-oslobodilačkog rata podigao se je ugled Narodne milicije, zahvaljujući velikoj upornosti, požrtvovanju i hrabrosti, koju su pokazali njeni pripadnici, kao što su to činili i borci naše Narodne armije.

Po završetku rata, Narodna milicija nastavlja borbu protiv raznih neprijateljskih bandi, koje su se odmetnule u šume. U tim akcijama izgubilo je svoje živote više desetaka pripadnika Narodne milicije, vjerno i dosljedno stojeći na braniku mira i sigurnosti naroda i njegove Revolucije, ali je uspjela da u suradnji sa jedinicama KNOJ-a i UDB-e, a uz masovnu podršku i pomoć naroda, likvidira sve odmetnute banditske grupe.

Kroz tu tešku ali slavnu borbu izgrađivao se lik Narodne milicije, tako da je ona danas sigurni organ naroda u zaštiti njegovih prava i interesa.

Danas se organi Narodne milicije susreću u borbi sa kojekakvim elementima, koji vrebaju na imovinu građana i zajednice. U svojoj djelatnosti na tom polju, postignuti su već mnogi uspjesi. Tako je, na primjer, razbojnička grupa Lapčić Vase, koja je izvršila više provalnih kradja i pljački na području Varivoda i okolice, otkrivena zalaganjem stanice Narodne milicije u Djevrskama. Danas je u tom kraju zavladao uvjerenje, da se ne će više događati sličnih pojava.

Stanica NM Tijesno uhvatila je u lipnju ove godine dva dječaka, koji su pobjegli iz kuće, te ih privela roditeljima u Zagrebu. Roditelji su bili duboko zahvalni organima Narodne milicije.

U Šibeniku je pohvatano nekoliko kradljivaca par sati nakon izvršenog djela. Neki kradljivci su otkriveni, a da oštećeni još nisu ni znali da su pokradeni.

Svi uspjesi postignuti su zbog toga, što su pripadnici NM iznikli iz Narodne revolucije, što ih je ta Revolucija odgojila, što i sami pripadaju svom radnom narodu i što neumorno rade i trude se da ovladaju problemima svojih zadataka. U tom cilju oni se svakodnevno odgajaju kako na časovima u svojim jedinicama, tako i u društvenim i masovnim organizacijama, ne odvajajući se pri tom ni za trenutak od općih problema i zbivanja kako u zemlji, tako i na području na kojem djeluju.

Pripadnici Narodne milicije s ponosom slave godišnjicu svoga osnivanja, svijesni dužnosti i zadataka, koje im je povjerila zajednica, Partija i drug Tito.

Krste Ivas

Kotarski odbor Narodnog fronta Šibenik pokreće predizbornu aktivnost

Kotarski odbor Narodnog fronta Šibenik održao je 13. ov. mj. sjednicu na kojoj je Izvršni odbor raspravljao o izborima za općinske i kotarske NO-e i vijeće proizvođača, te o radu organizacije Narodnog fronta i sekcija AFZ.

Sjednicom je rukovodio drug Pere Škarica, predsjednik Kotarskog odbora NF-a.

Drug Škarica je u svom izlaganju istakao, da je najneposredniji zadatak osnovnih organizacija NF-a priprema za izbore Narodnih odbora, koji će se održati 7. prosinca o. g. Da bi se na ovim izborima postigao što bolji uspjeh potrebno je na terenu pravovremeno izvršiti sve agilacione i tehničke pripreme. Govoreći o načinu predlaganja kandidata, drug Škarica je naglasio da kandidatsku listu ne postavlja više organizacija Narodnog fronta, već da se kandidati predlažu na zborovima birača. Organizacija NF trebala bi u predizbornim pripremama pojačati politički rad u narodu, a isto tako Narodni front mora biti budan prilikom predlaganja kandidata za odbornike. Drug Škarica je naročito podvukao da je dužnost organizacije NF-a da radi na tome, da se na zborovima birača predlažu za kandidate najbolji drugovi, oni koji su provjereni kako u toku rata, tako i danas u izgradnji socijalizma.

Drug Škarica je iznio kao potrebu da se održe sastanci svih organizacija Narodnog fronta za koje je potrebno prethodno izvršiti solidne pripreme.

Nakon toga on je govorio o problemima rada frontovskih organizacija. Naglasio je, da osnovne organizacije Narodnog fronta na terenu još uvijek nisu samostalne. Organizacija se u pojedinim mjestima ne osjeća kao političko tijelo, dok u nekim drugim mjestima kao na primjer u Zirju, Gornjem Danilu i Zlarinu rad frontovskih organizacija je mnogo bolji. On je istakao, da za dobar rad frontovskih organizacija u spomenutim mjestima imaju najveće zasluge partijske organizacije, koje su pravilno ocijenile političku ulogu Narodnog fronta, te im u radu pružaju punu podršku.

Govoreći o uspjesima frontovaca na dobrovoljnim radovima, drug Škarica je istakao, da su pojedine organizacije postigle velike uspjehe na

polju komunalne izgradnje, ali da se uz to kod frontovskih organizacija osjeća pomanjkanje sistematskog političkog rada, koji je zapravo i osnovni zadatak organizacije NF-a. On je nadalje kazao, da organizacija NF-a, kao i partijske organizacije nisu pravilno shvatile svoj zadatak. Tako na primjer frontovske organizacije, na svojim sastancima, vrlo malo ili pak nikako ne pretresaju političko stanje u svom mjestu. Drug Škarica je naglasio da organizacije NF-a moraju voditi više računa o svim zbivanjima na području na kojem djeluju. On je nadalje rekao, da u našim selima postoje velike mogućnosti za politički i ostali rad, samo je pri tome potrebno aktivizirati kako odbore frontovskih organizacija, tako i partijsku organizaciju.

O radu sekcija AFZ, govorio je drug Ciro Milutin. On je u početku naglasio, da partijske i frontovske organizacije na terenu nisu skoro ništa poduzele za oživljavanje rada sekcija AFZ. Predložio je, da se u sekcijama AFZ raspravi kako poboljšati rad postojećih tečajeva, a isto tako sa ženama prediskutirati kako i na koji način osnivati nove tečajeve.

Drug Milutin obavještava da će od 1. studenog otpočeti rad zdravstveni tečajevi, koje treba da obavežno pohađa ženska omladina do 18 godina. Na tim tečajevima omladina će dobiti osnovno znanje iz higijene. Pri okupljanju ženske omladine u pomenute tečajeve, sekcija AFZ morala bi odigrati važnu ulogu.

Nakon diskusije u kojoj su učestvovali članovi Izvršnog odbora, doneseni su zaključci u vezi priprema za izbore Narodnih odbora, poboljšanja rada organizacija NF-a i sekcija AFZ, te održavanja zdravstvenih tečajeva i takmičenja u čast VI. kongresa KPJ.

Proslava 33-godišnjice SKOJ-a

Proslava 33-godišnjice osnivanja SKOJ-a započela je u gradu 12. ovog mjeseca polaganjem lovor vijenca na spomen-ploči koja se nalazi na kući u Docu u kojoj su članovi Mjesnog komiteta SKOJ-a pali u borbi protiv talijanskog okupatora 1942. godine. Nakon polaganja vijenca, preko 200 omladinaca i omladinki dobrovoljno je radilo na uređenju grada, te su dali preko 500 radnih sati.

Po svim aktivnostima Narodne omladine upriličeni su sastanci na kojima su bivši SKOJ-ovci pričali omladini o životu i herojskoj borbi SKOJ-a pod rukovodstvom Partije i druga Tita.

U Narodnom kazalištu održana je 14. ovog mjeseca svečana akademija, na kojoj je drug Miloš Zlatović govorio o ulozi i značaju Saveza komunističke omladine Jugoslavije. Nakon referata, održan je kulturno-umjetnički program u kojem su učestvovali zbor učiteljske škole, folklorna grupa gimnazije i glazba JRM.

Svečanoj akademiji su prisustvovali predstavnici Narodne vlasti, Partije, JNA, te mnoštvo omladine i građana.

Za kosturnicu sakupljeno preko 20000 dinara

Na posljednjem Plenarnom sastanku Kotarskog odbora Saveza boraca NOR-a, koji je održan 16. ov. mj., pored ostalog, zaključeno je da se nastavi takmičenje u čast VI. kongresa KPJ i upotpuni programa

USPIO ZBOR BIRAČA

Dana 14. ov. mj. održan je u Danilu Gornjem zbor birača na kojem je prisustvovalo preko 150 lica, te predsjednik i tajnik Narodnog odbora vanjske općine Šibenik Vinko Petrina i Ante Ninić.

Na zboru je izložena politička situacija u zemlji i svijetu, a raspravljalo se i o predstojećim izborima za Narodne odbore. Pored toga, vodila se diskusija birača prema organima narodne vlasti, a isto tako o odnosu organa vlasti prema biračima. Nadalje se živo raspravljalo o komunalnim pitanjima.

Birači su također zaključili, da se izvrše dobrovoljni radovi na nasipanju prostora pred školskom zgradom, te izvrši nasip za jednu učionicu. Pristupit će se popravku seoskog puta, a završit će se radovi na uređenju seoske čatrnje i lokve.

Prilikom diskusije o reorganizaciji Narodnog odbora vanjske općine, birači su izrazili želju da njihovo selo ostane u sklopu sadašnje općine.

Obzirom na to što se na zboru raspravljalo o korisnim pitanjima, to su birači mišljenja, da se ovakvi zborovi održavaju što češće, a najmanje jedamput mjesečno.

mom proslave osnivanja dalmatinskih brigada, koja će se održati 9. studenoga o. g. u Sinju i u čast proslave 29. XI. Dana republike. Nadalje, odlučeno je da se prikupi što više dokumenata iz NOB-e za knjigu »Borba naroda Dalmacije«. Do Dana republike izdat će se još hiljadu uokvirenih spomenica porodicama palih boraca.

Na sastanku je konstatirano, da je za izgradnju kosturnice palih boraca dalmatinskih brigada, koja se podiže u Vrlici, sakupljeno preko 20 hiljada dinara i to: Srinje 546 dinara, Tribunji 1.280.—, Vodice 8.967.—, Tijesno 1.860.—, Vrpolje 4.937.—, Zlarin 1.000.— i Jadrtovac 1.852 dinara. Prema dobitnim podacima selo Bribir sakupilo je 4.000.—, a Lozovac 13.000.— dinara.

Izbori za skupštinu Zavoda

Mjesno sindikalno vijeće u Šibeniku vrši opsežne pripreme, kako bi osiguranici i članovi radničkih savjeta što spremniji dočekali izbore za skupštinu Zavoda za socijalno osiguranje. Tako je 16. ov. mj. održano instruktorsko predavanje namijenjeno za predavače, koji će po radnim kolektivima u toku ovog tjedna održati predavanja o značaju socijalnog osiguranja kao i o važnosti provođenja izbora. U tu svrhu razradjen je plan predavanja i formiran aktiv predavača.

Pored toga održan je u Vijeću sastanak biračkih odbora, koji su dobili sva potrebna uputstva oko provođenja izbora. Također su predsjednici i tajnici svih sindikalnih podružnica raspravljali o aktiviziranju članstva, da ono 100% iziđe na izbore i da glasa za najbolje drugove.

Slavlje Bilica

U nedjelju 12. ov. mj. narod Bilica je slavio 10-godišnjicu svog Ustanka. Proslavi su, uz narod iz grada i okoline, prisustvovali drugovi Pere Škarica, sekretar Kotarskog komiteta KPH, Žiki Bulat, sekretar Gradskog komiteta KPH, Iviša Baranović, predsjednik NO-a gradske općine, Vinko Petrina, predsjednik NO-a vanjske općine, Krsto Ivas, načelnik Povjereništva unutrašnjih poslova kotara, Ante Ninić, tajnik NO-a vanjske općine, te predstavnici masovnih organizacija.

Slavlje je uveličala i šibenska Narodna glazba. Na počasnoj tritbni, pored predstavnika Vlasti i Partije, nalazili su se i preživjeli borci Narodnog ustanka Dane Slavica i Mate Čalet.

U referatu, kojeg je na mitingu podnio Ante Slavica, istaknuto je pored ostalog, da je 420 Biličana pošlo u partizane, a 262 je junački palo u borbama protiv okupatora i domaćih izdajnika. U zatvore i logore odvedeno je 109 drugova i drugarica. Pored toga, od strane okupatora popaljeno je 177 kuća, a opljačkano robe u vrijednosti od preko 15 miliona dinara.

Referat je završen riječima: »Sve laži i čitava hajka koju rukovodioci Sovjetskog saveza i njegovih satelita provode protiv naših naroda, ne će nas zastrašiti i skrenuti s puta izgradnje socijalizma. Naprotiv, mi ćemo još čvršće zbiti naše redove i još odlučnije prionuti izgradnji socijalističkog društva.

Naš zavjet i obećanje na današnji dan, rekao je drug Slavica, treba da bude, da ćemo izvršavati sve zadatke i da ćemo se boriti protiv svih neprijatelja, te nepokolebljivo ići naprijed putem kojim nas vodi naša slavna Partija i drug Tito.

Nakon referata govorio je drug Žiki Bulat, koji je, među ostalim, evocirao uspomene na slavne dane NOB-e. Govoreći o doprinosu mještana u toj borbi, drug Bulat je podvukao žrtve koje je selo i narod Bilica dao u oslobodilačkom ratu. On je, nadalje, istakao i privrženost Biličana našoj Partiji i drugu Titu.

U pozdravnim brzojavima, koje je narod uputio CK KPH i drugu Bakariću, te CK KPJ i drugu Titu, među ostalim, kaže se: »Danas kao i u ratu stojimo čvrsto uz našu Partiju i druga Tita, spremni da dademo sve pa i svoj život za obranu tekovina, koje smo ostvarili u nadčovječanskoj borbi.

Poručujemo Vam, da ćemo znati obračunati sa svim onima koji pokušaju ugroziti našu slobodu i nezavisnost i da ćemo ih nemilosrdno uništavati, kao što smo to radili i u Narodno-oslobodilačkoj borbi.

Narodno veselje, koje je nakon toga otpočelo, potrajalo je do kasno u noć.

Gradi se nova tvornica

Ima desetak dana da su u Prvić Luci počeli radovi na izgradnji moderne tvornice ribljih konzervi, koja će biti duga 93, a široka 28 metara.

Na dobrovoljnim radovima dnevno učestvuje oko 50 mještana, koji su dosad dali preko 500 dobrovoljnih radnih dana. Za pripremu i prijevoz tucanika iz Vodica do Prvića, narod je dao preko 160 radnih dana. Za prijevoz tucanika bilo je angažirano oko 30 raznovrsnih brodova. Dosad su frontovci na tim radovima iskopali preko 200 m³ kamena i zemlje.

Radove na izgradnji tvornice izvodi Gradsko gradjevno poduzeće iz Šibenika, a šibensko Pomorsko gradjevno poduzeće izvodi radove na izgradnji obale u dužini od 76 metara i 2 metra dubine. Jedno i drugo poduzeće već je otpočelo radovima.

Iz zemlje...

GOSPODARSKO PROSVJEĆIVANJE

U Glavnom odboru Narodnog fronta Hrvatske održan je sastanak odbora za narodno prosvjećivanje, kome su prisustvovali ministar, član privrednog savjeta Hrvatske, Slavko Komar, Franjo Gaži, predsjednik Seljačke sloge Hrvatske, predstavnici Glavnog zadružnog saveza, sekcije žena zadrugarki prosvjetnih radnika i omladine. Na sastanku je raspravljano o gospodarskom prosvjećivanju u jesenjem i zimskom periodu.

NOVA PREDIONICA U PRISTINI

Novi moderna predionica kod Pristine svečano je puštena u rad.

Novi predionica izradjival će godišnje oko 3000 tona sirovog pamuka u srednje fino predivo, iz koga se može izalkati oko 17 miliona metara pamučne tkanine. Ona ujedno predstavlja prvi objekat ove vrste u našoj zemlji, koji su podigli samostalno domaći stručnjaci. Spul mašine, parni kotlovi, uređaj za hlađenje, zagrijavanje, vakumsko čišćenje, već dio elektromašina — sve su to naši proizvodi. Ostale mašine nabavljene su iz Engleske.

O liku i radu apostolskog administratora šibenske biskupije doktora Banić Ćirila

Nedavna biskupska konferencija održana u Zagrebu imala je jedan osnovni zadatak: anatemisati udruživanje svećenika. Njihova je krilatka: ako da našnje vlasti odobravaju jednu takvu akciju među svećentvom, znači da nešto nije u redu, to je upereno protiv crkve i Vatikana i to udružjenje treba energično spriječiti. Biskupska konferencija donoseći zabranu udruživanja svećenika uzima na sebe pravo koje joj ne pripada jer nije nikakav crkveni forum, niti su udruživanje svećenika crkvenim propisima zabranjena. Ali to ne mari. Svaka je forma dobra u mobilizaciji protiv poretka, koji ih po njihovim riječima progoni, onemogućuje u širenju Kristove nauke, vršenju crkvenih obreda i fizički maltretira. Kakvi su to »progoni« znamo, jer samo u našem gradu ima oko trideset svećenika, oko osamdeset časnih sestara, četrnaest otvorenih crkava, gdje vjernici slobodno i neometano pristupaju u svako doba. Uz to u Šibeniku postoji i radi djačko biskupsko sjemenište. U stvari »progoni« se sastoje u tome, što je crkva i vjersko ispovijedanje danas kod nas postala privlačna stvar, stvar ličnog uvjerenja svakog člana zajednice, odjeljena od Vlasti, posebno od škole, a što je, budi uzgred rečeno, u svim kulturnim zemljama već odavno sprovedeno.

Po članu 25 našeg Ustava: »Građanima je zajamčena sloboda savjesti i vjeroispovijesti.

Crkva je odvojena od države.

Vjerske zajednice, čije se učenje ne protivi Ustavu, slobodne su u svojim vjerskim poslovima i u vršenju vjerskih obreda. Vjerske škole za spremanje svećenika slobodne su, a stoje pod općim nadzorom države.

Zabranjena je zloupotreba crkve i vjere u političke svrhe i postojanje političkih organizacija na vjerskoj osnovi.

Država može materijalno pomagati vjerske zajednice, što znači da se poštuje vjersko uvjerenje svakog pojedinca i ostavlja njihovom svećentvu (dušobrižnicima) da obavljaju slobodno svoje vjerske obrede. Zato je Vlast, koja nastoji da uskladi odnose sa crkvom uopće; pravoslavnom, muslimanskom i rimokatoličkom, pozdravila i podržava akciju svećenika da se udruže u takvo udružjenje svećenika koje u svoje programe između ostalog unose da im je cilj:

— boriti se dosljedno protiv svake zloupotrebe vjere u reakcionarno-političke svrhe;

— poštivati tekovine narodnooslobodilačke borbe i brižljivo ih čuvati, prije svega nacionalnu slobodu, bratstvo, jedinstvo i ravnopravnost svih jugoslavenskih naroda;

— boriti se za socijalno ugroženu i tjelesno iznemoglu subraću osnivanjem staleških potpornih fondova, nabavno-prodajne zadruga i njenih podružnica, i t. d.

Poštujući vjerska uvjerenja jednog broja svojih građana, naša Vlast podržava takvu akciju preko koje lojalno svećentvo teži da nadje pravilan odnos i bude sa svojim narodom u času kad on vodi historijsku bitku za preobražaj naše zemlje iz zaoštale u kulturnu i industrijsku i za očuvanje naše nacionalne nezavisnosti, pored toga što i samima njima udružjenje pruža određene koristi i olakšice.

Biskupska konferencija u Zagrebu, ili bolje najgrlatiji pobornici Vatikana, zadojni papinim blagoslovom naturlu su svoju liniju razbijanja svakog pokušaja da svećentvo nadje načina za suradnju sa Vlastima, a u interesu neometanog razvitka naše zemlje na osnovu tekovina naše Narodne revolucije.

Svrha je ovog napisa da pored ovog objašnjenja o ciljevima i mjestu svećeničkog udružjenja, te analizi stava biskupske konferencije a Zagrebu 23.—25. rujna o. g. pokaže i lik Dr. Banića Ćirila, koji je na toj konferenciji odigrao vidnu ulogu, kada je svojim stavom »hoćemo li ili ne poslušati Vatikan« prigušio sve pozitivne prigovore sa strane nekih biskupa i izbio da se potpiše »non licet«, t. j. zabrane udruživanja svećenika.

Križarsko-frankovački funkcioner prije rata u Splitu i lojalan prema Paveličevoj Endehaziji, krvoproliću i teroru, jedan od onih koji su podržavali »tebeume« poslije ustaških pohoda u Osijeku gdje je proveo veći dio vremena od 1942. do 1944. god., da bi po kapitulaciji Italije ponovo bio vraćen u Split da propovijeda ustaštvo i osudjuje Narodnooslobodilački pokret pod vodstvom Komunističke partije. Tu ga zatiče oslobodjenje, te kao i do tada i u buduću, slijedi svoju liniju opozicije prema novoj Jugoslaviji, na kojoj je i danas.

Za svoje tromjesečno ležanje u zatvoru i sudsku presudu 1950. godine kaže, da je uslijedila kao »propust prijave«, a radilo se o istrazi koja je nad njim sprovedena zbog veza sa ilegalnom ustaškom omladinskom organizacijom u Splitu, gdje je trebalo dugih isljedjenja i na koncu suočenja sa Antom Bužančićem, da bi priznao da je znao za tu organizaciju. Uz to su se kod tog krasnog dušobrižnika našle nimalo duhovne stvari; dva boksera, revolverski metci, a za pištolj koji nije nadjen — a priznao da ga je imao — kazao je, da ga je ranije nekud bacio. Nijednog manifestaciji, glasanju za NF ili Narodnu vlast nije prisustvovao, što je kad znamo o kome se radi, i prirodno; ali je nagovarao druge da budu pasivni, a to je već u najmanju ruku nemoralno i nepatriotski. Nek se samo sjeti Dr. Vučića Miroslava župnika sv. Križa u Velom Varošu u Splitu, koji zbog njegovog stava nije smio pristupiti glasanju studenoga 1947. godine.

Takvog su čovjeka vjernici Šibenika i okolice dobili za biskupa i sada neka sami cijene koje su

to osobine koje drugi nisu imali, a Dr. Banić Ćiril ih ima, te ga je Vatikan ovamo uputio i posvetio za biskupa. Sigurno ne briga o spasenju duša pastve, već da sprovedi jednu određenu neprijateljsku politiku, diktiranu iz vana, nama ludju i neprihvatljivu.

Kad se taj pobožni otac našao povrijedenim, što ga je drug Vico Krstulović jednom zgodom spomenuo na mitingu u Splitu prošle godine, ukazavši na prozorne tendencije njegovih poslanica i propovjedi, pisao mu je Dr. Banić i branio se da je njegov zadatak naučavati vjerske istine i propovijedati moralna načela katoličke vjere i izričito naglasio da on Vatikan samo u toliko slijedi u koliko im je taj cilj isti, a da druge zadatke nikada nije izvršavao niti primao. (Doduše tu nije spomenuo što bi uradio sa takvim »drugim zadacima« da ih je primio ili ako ih primi.) Na biskupskoj konferenciji Dr. Banić Ćiril je sebe riječito demantirao, jer je pokazao da je spreman izvršiti i takve direktive Vatikana, koje nemaju ničeg zajedničkog sa neposrednim širenjem i učenjem Kristove nauke. Udružjenje svećenika nije protivno crkvenim kanonima, a još manje Kristovoj nauci, ali kad se pokazalo da se jedno takvo udružjenje svećenika kod nas osnovalo i da postaje sve brojnije, jer odgovara osjećajima i interesima kako lojalnog svećentva, tako i liniji iznalaženja odgovarajućih odnosa između Vlasti i rimokatoličkog svećentva (kao i svećentva uopće), Vatikan i neki viši crkveni funkcioneri kod nas, našli su da im ono kao takovo smeta. Saziva se biskupska konferencija, papa šalje svoj blagoslov, a u prvom redu Dr. Banić Ćiril pokazuje da je tog blagoslova dostojan.

Kratko upoznavanje sa nekim istupima Dr. Banića preko propovjedi, poslanica i okružnica još jasnije će ocrtni njegov lik i rad.

U svojoj pristupnoj okružnici svećentvu šibenske biskupije, registriranu u ordinarijatu pod brojem 518 od lipnja 1951. godine, Dr. Banić govoreći o teškim uslovima rada za svećentvo danas, zbog opadanja, kako religioznosti, tako i ščovanja vjerskih obreda, kaže: »Dok bezbožnici bezobzirno nastupaju u borbu protiv boga, vjere i crkve, stado je zastrašeno, malo ih je spremnih priznati javno svoje vjersko osvjedočenje i po potrebi trpjeti za Krista«. Pitamo se tko to fizički ili drukčije zastrašuje vjernike, kome se brani ispovijedanje njegove vjere i tko bi zbog toga danas trebao da trpi. To je Dr. Baniću u najmanju ruku lažna propaganda. I dalje, na istom mjestu govoreći da je bog odredio da postoje vlasti među ljudima, zbog reguliranja odnosa među njima, poziva licemjerno da se ova današnja poštuje, kažemo licemjerno, jer tu odmah nadodaje jedno ali... u koliko njezine odredbe ne bi bile u protivnosti sa naravnim i pozitivnim zakonima božjim«. Dr. Baniću nije dovoljno što je Ustavom proklamirano pravo o vjerskoj ravnopravnosti i slobodi ispovijedanja i činjenica da naše Vlasti Ustav poštuju, već priprema svoje svećentvo i na moguće eventualnosti, odnosno poučava ih pod kakvim izlikama mogu još sada protunarodno djelovati.

Okružnicom broj 753 od rujna 1952. god. obraća se kršćanskim roditeljima i u jadicovci što je crkva odvojena od države i škole između ostalog kaže: »Ako Vaša djeca budu išla na nauk kršćanski i upoznala kršćanske istine, ne će se dati zavesti od lažnih nauka...« i slično u jednoj ranijoj okružnici broj 545 od lipnja 1951. gdje pod stavkom III. na jednom mjestu kaže: »Dušu mi zaokupljuje misao pogibelji kojoj ste izloženi. Pogibelji su mnogostruke, ali od svih je najveća bezbožna propaganda, koja ide sustavno za iskorjenjuje svete vjere i koja uči, **tobože u ime znanosti**, da nema ni boga, ni duše, ni raja, ni pakla, a Isus da nije

ni živio« i poziva ih citirajući riječi sv. pisma (valjda da se može pravdati ako bi ga pozvali eventualno na odgovornost, da je to po kanonu, a ne njegova umotvorina). »Ako bi Vam tko navijestio drukčije evanđelje nego što sam Vam ga je navijestio nek je proklet.« Hoće li veleučeni Dr. Banić Ćiril da kaže da su geologija, historija, antropologija, kemija, fizika i t. d. lažne nauke, a priča o anđjelima i stvaranju svijeta u sedam dana kao »istina božja« pozilivna i realna. Ako se to kao religiozno uvjerenje i može trpjeti, to nikako ne spada kao predmet u školi.

U prošlogodišnjoj listopadskoj poslanici broj 798 kaže: »Crkva proživljava teške časove, jer otimlju djecu iz njezinih majčinih grudi i odgajaju je u bezbožnom duhu, svećenike i biskupe kleveću te ih proglašuju zločincima...« Kako to Dr. Banić zamislija da nelko otimlje djecu, možda je to figurativno kazano, ali puku kome se on obraća ovo ovako izraženo ima određeni cilj i upravo sa tim ciljem je i rečeno. Što se tiče klevetanja i proglašavanja nekog za neprijatelja, možemo kazati da klevete nisu naš metod, i da nismo išli linijom uopćavanja, već da i ranije a i danas i te kako znamo praviti razliku između lojalnih svećenika i neprijatelja.

29. rujna o. g. u propovjedi u stolnoj crkvi na dan sv. Mihovila Dr. Banić završava svoju propovjed, usmjerenu protiv krivih proroka i današnje naše stvarnosti, riječima: »Ali mi ćemo uvijek biti uz Krista i njegovu crkvu, a sv. Mihovil će nas i dalje braniti kao i do sada, jer on svoj mač još nije stavio u korice«. Opet će reći učeni Dr. Banić, da je to samo figura u izražavanju, možda će se i pozvati na to da božje kraljevstvo nije od ovog svijeta i da će taj mač djelovati na nebu, ali se ne možemo oteti utisku, koji stalno raste, kad sumiramo njegov rad, da je to vuk u jagnjejoj koži. Onda,

kad su kama i sjekire u rukama ustaških koljača radile, ostajao je nijem. On, kao ni Štepinac, ni Bonafačić, ni slični njima nisu imali ni jedne riječi protesta, niti su osjećali potrebu za poslanicama i okružnicama ove vrste.

Ne, onda je po riječima Dr. Banića — okružnica 545 stav I. — bilo drukčije... ne možemo da se suzama u oku ne sjelimo onih sretnih vremena kad je kršćanski narod veseljem slavio Gospodina...«

I na koncu, kao što smo vidjeli na nedavnoj biskupskoj konferenciji u Zagrebu od 23. do 25. rujna o. g. jedan od najgrlatijih među grlatima bio je šibenski biskup Banić Ćiril. Njegovom zaslugom konferencija je zauzela poznati stav. Od Vatikana će sigurno slijediti pohvale, ali od strane našeg naroda, posebno građana ovog grada i kotara, dobit će samo odlučno izraženo mišljenje i odgovor da je to neprijateljska rabota. Vać sližu prigovori i pojedina i skupova frontovaca Gradskom i Kotarskom odboru Narodnog fronta, protiv takvog rada sadašnjeg biskupa. Građani opravdano protestiraju što se Banić ne briga samo za duše svoga stada, već dira i u njegova osnovna prava izborna u oslobodilačkoj borbi i Narodnoj revoluciji. Njegove providne misli u propovjedima, poslanicama i okružnicama ukazuju na antinarodni rad Banića, a na građanima stoji da mu dostojno, javno i izričito odgovore da nam takvi »pastiri« nisu potrebni, da takvi posrednici s bogom, sumnjivih i prozirnih namjera, zaslužuju da budu osudjeni, a vjernici koji u prvom redu vole svoju zemlju, koji šljaju tekovine Narodne revolucije i iskreni su patrioti, ne će dozvoliti da slušaju ovakove njegove propovjedi i trpe njegovu neprijateljsku djelatnost.

Z. B.

Primjedba: Riječi podvukao autor članka.

Građani Šibenika odlučno protestiraju

U posljednje vrijeme održani masovni sastanci po frontovskim organizacijama, na kojima je narod razmotrio dosadašnje rezultate povodom takmičenja u čast Šestog kongresa svoje Partije, spontano su se pretvorili u jedinstven i odlučan protest građana protiv neprijateljskog rada reakcionarnog dijela klera i njegovog najtipičnijeg predstavnika biskupa Ćirila Banića.

Tražimo — kaže su u protestu kojeg su frontovci organizacije Grad uputili Gradskom odboru Narodnog fronta — da se Ćirilo Banić udalji iz našega grada, iz naše zdrave slobodarske sredine i zahtijevamo da ga se za njegovo protunarodno djelovanje izvede pred Narodni sud.

I na ostalim sastancima narod je jednodušno osudio zaključke biskupske konferencije, te je energično protestirao protiv pokušaja Vatikana da se miješa u naše unutrašnje poslove. Kao jedan čovjek, narod je ustao protiv biskupa Banića, poslušnog izvršioca direktiva Vatikana, koje su uperene protiv interesa naše socijalističke domovine.

— Ne ćemo neprijatelja za biskupa — uzvikuje jedna žena na sastanku organizacije Narodnog fronta Varoš II. U organizaciji Varoš I, upada u riječ postarija žena, vjernik — Neka se bave crkvom i molitvom, a ne protunarodnom politikom.

Reakcionarni dio svećenika nastoji da religiozno osjeća građana koristi protiv interesa naše socijalističke izgradnje. U nutar crkvenih zidina i izvan njih, biskup Banić to uporno pokušava iz dana u dan.

Zbog toga frontovci iz Varoša protestiraju riječima — Na svom masovnom sastanku okupljeni frontovci osudjuju držanje i rad biskupa Banića i traže, da ga naša Narodna vlast spriječi u njegovom daljnjem neprijateljskom djelovanju.

Ili pak Dolačani — Narodu ove frontovske organizacije već je dosta provokacija biskupa Banića. Zahtijevamo da Narodna vlast učini kraj njegovom protunarodnom djelovanju i daljnjem boravku u našem slobodarskom Šibeniku.

Članovi Narodnog fronta su na sastancima tražili, da se na javnom zboru pred cjelokupnim građanstvom razgoliči protunarodni lik današnjeg biskupa.

Pored protesta u kojima su žigosa ni protunarodni istupi neprijatelja, narod je na svojim sastancima čvrsto odlučio da razvije intenzivniji politički rad u organizacijama Narodnog fronta u svrhu jačanja političke svijesti širokih narodnih masa.

Nastavit će se razvijanje i jačanje bratstva i jedinstva naših naroda. Frontovci će zaoštriti borbu protiv svih onih koji pokušaju ugroziti tekovine naše Revolucije.

Na sastancima narod je manifestira o svoju privrženost KPJ i drugu Titu.

Povodom jedanaest-godišnjice jednog okupatorovog zločina

Mučeništvo Drage Junakovića i drugova

U subotu 11. listopada 1941. uveče likvidiran je u Šibeniku opasni doušnik talijanskog okupatora Ante Skotona.

Fascio u Šibeniku i karabinjeri dali su se odmah na posao da osvete pogibiju svog ljubimca, mladića nečuvane zloće i podlosti, a nikakvog valjanoga inače zanimanja, koga su sad odjednom proglasili »studentom«. Već u toku noći te slijedećeg jutra izvršena su brojna hapšenja radnika i studenata, poznatih radi »svoga rodoljubivog i protivufasističkog stava, te naprednih i slobodarskih svojih ideja. Uhapšeno je njih 30-tak, po spisku koji su izradili tajnik fascija Alacevich i šef okupatorove vojne obavještajne službe karabinjerski potporučnik Terranova. U isto vrijeme komandant mjesta Šibenik general Magaldi, odurni jedan šepavac, začelnik fašističkog terora u Šibeniku i naredbodavac ubijstva prvoborca Ante Santića, kao rangom najstariji član fašističke družbe u Šibeniku, obavijestio je o Skotonovoj pogibiji okupatorovog guvernera u Zadru Bastianinija, tražeći u ime fascija, karabinjera i svoje da smjesta bude izvršena takva »vendetta«, kojem bi se stanovništvo grada ustravilo: pokolj. Oba su se zločinca brzo sporazumjela; šest mladića trebalo je odmah strijeljati.

Ovoliko zločinstvo trebalo je još zaodjeti u ruho »rimske pravde«, učinili ga izazom jedne »sudske presude«. Za ubijstvo jugoslavenskog državljanina Skotona bio je nadležan da sudi samo do-

maći građanski sud, za ubijstvo špijuna Skotona, nategom, vojni sud. Ali nije bilo moguće naći takav građanski sud koji bi osudio za ubijstvo Skotona ljude protiv kojih nije postojao nijedan dokaz i nijedan osnov podozrenja, koji su svi pružili dokaze o svom alibiju, a neki nisu na dan pogibije Skotonove ni bili u Šibeniku. Vojni sud, pak, bio je »prespora«. Bastianini, taj pravnik i nekadašnji ambasador u Londonu, »doskočio« je i tome: posebnom naredbom ustanovio je jedan »izvanredni sud za Dalmaciju«, koji će djelovati kao pokretni prijedki sud. Sva pitanja postupka kod toga suda prepuštena su volji njegova predsjednika, za koga je postavljen Magaldi. Kao »suci« dodijeljeni su mu potpukovnici crnokošuljaši Pietro Caruso (kasnije šef Mussolinijeve policije u Rimu, koji je 1944. Nijemcima predao nekoliko stotina talaca da ih strijeljaju u rimskim katakombama »Fosse Ardeatine«) i Vincenzo Serrantino (bivši podoficir a nekraj zadnji Mussolinijev prefekt u Zadru). Tužiocem postavljen je crnokošuljaš-skvadrist potporučnik Francesco Centonze, pretur.

Još jednim se djelom Bastianini »proslavio«: naredba o ustanovljenju prijekog suda donesena je istom 12. listopada te se, po općepoznatim pravnim principima, ne bi mogla primjenjivati na ranije počinjena djela. A pogibija »Skotonova uslijedila je 11. listopada... To nije smetalo guvernera da izvrši obični falsifikat: datirao je naredbu sa 11. li-

stopada... A za tu naredbu još 12. listopada nitko u Šibeniku nije znao, ni sami karabinjeri, koji su baš toga dana prijavom Br. 17/71 javljali vojnom sudu, kao po njima nadležnom, pogibiju Skotonovu, ni okupatorov komesar kotara Šibenik, koji je istom 13. listopada pod Br. 3499/II poslao područnim općinskim komesarima spomenutu guvernerovu naredbu radi objelodanjenja, a još manje ovi, jer su je tek 14. listopada — neki i kasnije — primili, te objelodanili nakon što su žrtve, koje su pozivom na nju ubijene, bile bačene u jamu groblja ubogara na »Raskrižju«.

Već u Zadru donesenu odluku o ubijstvu trebalo je još »realizirati«. Trebalo je izabrati žrtve, pa održati komediju od »procesaa i, na koncu, žrtva strijeljati.

Prvi zadatak preuzeli su Alacevich i Terranova. Oni su označili žrtve koje treba strijeljati i nadodali još sedmorici koje treba poslati na robiju.

Izabrani su: student tehnike Dragomir Junaković, mehaničarski naučnik Ivica Lasić, gimnazijalac Duško Vrljević, učitelj Mate Bujas, student Ilijo Mežalin, gimnazijalac Ivo Dešković, student Jugoslav Bulat, radnik Blaž Višić, gimnazijalac Zivojin Skoti, radnik Iviša Baranović, student medicine Božidar Lukanović, student agronomije Ante Belamarić i sudski pripravnik Milan Macura — svi odreda vrlo mladi ljudi, neki sa tek navršenom 17-om (Dešković), 18-om Vrljević, i 19-om (Lasić, Skoti, Lukanović) godinom života.

Nijedan od ove trinaestorice nije imao nikakve veze s likvidacijom Skotona. Bujas ne dan njegove pogibije nije ni bio u Šibeniku; vratio se tek sutradan sa ribanja u Grebašćici, Lasić je iz Splita,

VIJESTI IZ NAŠEGA GRADA

ŠIBENIK
KROZ TJEDAN

Narodno kazalište

CETVRTAK 23. X. — NASLJEDNICA — od Augustusa i Ruth-a Goetza.

SUBOTA 25. X. — PORODICA BLO — Komedia u 3 čina od Ljubinke Bobić.

NEDJELJA, 26. X. — DRAGA RUTH — od Norman Krasne. Početak predstava u 20 sati.

Kinematografi

TESLA: premijera meksičkog filma — KANTIN. FLAS MUŠKETIR II. dio — Dodatak: Filmske novosti br. 37. (do 21. X.)

Premijera francuskog filma — SVI PUTEVI VOĐE U RIM — Dodatak: Filmske novosti br. 38.

SLOBODA: premijera švicarskog filma — CETVORICA U DŽIPU — Dodatak: VI. zimska olimpijada. (do 23. X.)

Premijera engleskog filma — BJEGUNAC — Dodatak: Let na smučkama. Početak predstava u 18 i 20 sati.

Dežurna ljekarna

Službu vrši II. narodna ljekarna — ulica Bratstva i Jedinstva.

Iz Matičnog ureda

RODJENI

Kći Mate i Josipe Alić, sin Ivanice Debak, sin Paške i Derinke Čelar, sin Ilije i Kristine Skorić, sin Mate i Danice Batinica, sin Bruna i Zdravke Alić, kći Jose i Zorke Kokić, sin Marka i Svetinke Miliša, sin Ante i Božike Lasan, kći Zdravke i Anke Živković, kći Jose i Milke Šparica, kći Frane i Zdenke Šupe, sin Ivana i Anke Karabatić, kći Štefanije Tošić i sin Mate i Svetinke Jajac.

VJENČANI

Juras Frano, valr. milicionar i Dragutin Kosara, domaćica; Prister Josip, zemljoradnik i Papak Vica, bolničarka; Jurković-Periša Krešimir, radnik i Šiždrak Ivanka, domaćica; Muhovec Krunoslav, drž. služb. i Hofbauer Živka, drž. službenik, te Skorin-Kapov, nastavnik i Žilić Marija, nastavnica.

UMRLI

Kojundžić Anka rođ. Aralica, stara 68 god.; Burić Filipa rođ. Kursar, stara 63 god.; Jurković Tonka rođ. Jurković, stara 79 god.; Rašković Ljubica Božina, stara 3 god.; Balač Darinka rođ. Štrbac, stara 58 god. i Uroda Miroslav p. Šime, star 45 god.

Dovoljne količine povrća i voća

U prvih petnaest dana ovog mjeseca šibenska tržnica bila je prilično snabdjevena i povrćem i voćem. U ovom periodu pojačana je intervencija socijalističkog sektora, koji je doveo u velikim količinama krumpira, kupusa, rajčica, mahuna i paprika. U tom razdoblju dovezeno je na tržnicu oko 114 hiljada kilograma raznih artikala povrća, od čega na socijalistički sektor otpada oko 100 hiljada kilograma. Najviše je bilo krumpira u ukupnoj količini od 99 hiljada kilograma, koji se prodavao uz cijenu od 26 dinara. Od ostalog povrća najviše je stiglo rajčica 7.000 kg., čija se cijena kretala od 22—25 dinara, zatim kupusa 4.500 kg uz cijenu od 26 dinara, špinjaca 1.585 kg uz cijenu od 40 Din., mahuna 1.200 kg., te paprika 1.100 kg po 45—50 dinara.

Na grobove palih omladinaca položeni vijenci

Povodom 11-godišnjice mučeničke smrti omladinaca Dragomira Junakovića, Ivice Lasića, Duška Vrljevića, Blaža Višića, Ante Belamarića i Mate Bujasa, koje je 13. listopada 1941. streljao talijanski okupator, Narodnog fronta i Saveza boraca položili su na grobove omladinaca na Raskrižju.

Jedan vod JNA odao je žrtvama vijenci su, pored toga, položeni na na grob prvoborca Ante Šantića.

400 polaznika na tečajevima PAZ-a

Polovinom prošlog mjeseca održao je gradski odbor PAZ-a svoj sastanak i na njemu, između ostalog, donio zaključak, da se u čast VI. kongresa KPJ otvore tečajevi za rukovodioce kućne PAZ pri svim blokovskim odborima NF-a u gradu. U tu svrhu izvršene su odmah pripreme. Po svim blokovima, osim onoga u Mandalini, održani su do 25. rujna o. g. pripremni sastanci polaznika i na tim sastancima prisutnima je ukazano značaj i svrha tečajeva, određeni početak rada, a od strane samih polaznika određeni su dani i satovi održavanja nastave.

Svi su tečajevi počeli radom već 6. ov. mj. i nastava se redovito održava dva puta nedjeljno. Na tečajevima vlada kod slušalaca veliki interes, što je i razumljivo, jer plan i program nastave o izboru tema je takav, da kod svakog polaznika mora izazvati veliko zanimanje. Ovakvi tečajevi potrebni su ne samo rukovodiocima kućne PAZ, nego i svakom našem građaninu i građanki.

Savremena ratna tehnika naglo se razvija i stalno napreduje nevjerojatnom brzinom. Svaki novi rat, pa i današnji u Koreji otkriva nova napadna i rušilačka sredstva, kao i sredstva zaštite od istih. Mnoga dosloguća sa tog područja nisu dovoljno poznata ni našim vojnim obveznicima, koji redovito odlaze na vojne vježbe, a da su poznata našim ženama, stalno nesposobnim licima za vojnu obavezu i omladini, o tome nema ni govora. Zato ovi tečajevi PAZ-a imaju, između ostalog, baš taj zadatak, da se sva ova lica, koja ne podliježu vojnoj obavezi, upoznaju sa osnovnim stvarima iz područja razvika savremene ratne tehnike, njenog rušilačkog djelovanja i moći, kao i mjera za smanjenje tog rušilačkog djelovanja i posljedica koje iz toga proizlaze.

Da bi ovi tečajevi naišli na pravo razumjevanje kod svih naših građana, potrebna je prije svega pomoć svih masovnih organizacija, a naročito na političkom polju, jer su ih neki građani pa i polaznici shvalili suprotno od njihove namjene. Ovo je možda i zato, što se ovakvi tečajevi održavaju

po prvi put u našem gradu. Naprotiv, hiljade i hiljade građana naše zemlje prošlo je kroz tečajevima PAZ-a, a za što svi mi građani ne bi smjeli dozvoliti da se u pogledu zaštitnih mjera ne svrstamo u red najboljih gradova.

Do sada je u ovim tečajevima na području grada obuhvaćeno oko 400 polaznika, a najbolje rezultate postigao je dosada blok IV — Crnica, koji ima 40 redovitih polaznika. U nekim blokovima postoji oklijevanje, nezainteresiranost, pa čak i pod-

BITI ČLAN ORGANIZACIJE PROTUVIJSKE ZAŠTITE DUŽNOST JE SVAKOG GRAĐANINA

cijenjivanje ovih tečajeva. U tu svrhu potrebna je prije svega pomoć od strane Gradskog odbora PAZ-a i ostalih masovnih organizacija da zainteresiranim licima prikažu značaj i važnost ovih tečajeva.

Uspjesi tečajeva ovise i ovisit će u svakom slučaju o pomoći i zalaganju blokovskog odbora PAZ-a, što je također stvar masovnih organizacija da u taj odbor izaberu svog dobrog i aktivnog člana koji će stvarno raditi i sprovesti mjere PAZ-a na svome sektoru, Organizacija Saveza boraca i Udruženje rezervnih oficira ovakvim i sličnim tečajevima trebali bi pružiti više pomoći i o istima voditi više brige, pa će i rezultati biti bolji.

Osuđeni zbog pokušaja bjegstva

Na Baus Josipa nije popravno djelovala kazna od tri mjeseca zatvora, na koju je bio prošle godine kažnjen od Kotarskog suda u Šibeniku, radi pokušaja ilegalnog prijelaza preko državne granice, jer se Baus opet našao pred sudom da odgovara za slično djelo. Naime, ne napuštajući namjeru da ode ilegalno u inozemstvo, izbjegavajući rad i u međuvremenu baveći se krađama za koje, je bio i sudjen, stalno je tražio priliku da izvrši naumljeni bijeg. Sprijateljio se s Polić Jerom, koji je imao neke poznanike među mornarima američkog preokooceanskog broda »Stevensona«. U dogovoru s jednim mornarom sakrili su se pred polazak na parobrod i tako otplovili. Kad su bili već u talijanskim vodama, u blizini talijanske luke

Brindizi, opaženi su na brodu i prijavljeni kapetanu. Kapetan je odmah krenuo brodom put jugoslavenskih voda i uojicu predao u Hercegovnom organima vlasti.

Baus je osuđen na dvije godine zatvora, a Polić na jednu.

To su neslavni rezultati njihovog avanturizma i odvratnosti prema poštenoj zaradi.

Otkriven palikuća

U našem listu od 6. ov. mj. javili smo da se vodi istraga o požaru u Kozaračkoj ulici br. 3.

Saznajemo da je istraga otkrila krivca i da će ovaj uskoro biti predan sudu.

Drago Jajac osuđen na 4 godine strogog zatvora

U subotu 18. ov. mj. u 13 sati Okružni sud u Šibeniku donio je presudu kojom je Jajac Drugu Matinog, bivšeg direktora filijale Žito-fonda u Šibeniku, osuđen na 4 godine strogog zatvora. Ova je kazna izrečena Jajcu radi toga što je kroz 1951. godinu falsificirao deset računa u poduzeću, te pomoću tih računa pronevjerio 85.847 dinara. Osim toga Jajac je pronevjerio i šesnaest vreća kukuruza te izvjesnu količinu dasaka.

Ovaj štetočinski rad bivšeg direktora Jajac Drage ostao je duže vremena neotkriven, jer je on preuzevši kao direktor i dužnost blagajnika u poduzeću, mogao nekontrolirano vršiti krađe na štetu poduzeća.

IZ LUKE

U prvoj polovini ovog mjeseca u našoj luci boravilo je nekoliko preokooceanskih brodova. Tako je naš preokooceanski brod »Plitvice« vršio ukrcaj od 5526 tona kromove rudače. Talijanski brod »Belorum« ukrcao je 7500 tona siderita, a brod »Topusko« 300 m³ drvene gradje, te 750 tona pečenog magnezita. »Batista« brod talijanske zastave koji se sada nalazi u luci vrši ukrcaj od 9000 tona piritu.

Malen dovoz ribe

Dok je u prošlom mjesecu dovezeno na ribarnicu oko 11.000 kg raznovrsne ribe, dotle je od 1. do 15. ov. mj. ribarnica bila snabdjevena nedovoljnim količinama ribe, jer je u tom razdoblju stiglo samo oko 3.000 kg. ribe. Dnevni prosjek prodane ribe kretao se ovako: gavuna 350 kg a cijena im se kretala od 40—80 dinara, srdela 250 kg uz cijenu od 30—40 dinara, mješane ribe 150 kg od 70—80 dinara, struna 70 kg od 40—50 dinara, arbuna 70 kg po 160 dinara, liganja 70 kg po 150 dinara, dok je ostale ribe kao bugava, jegulja, sipc, brancina itd. stiglo u manjim količinama. Sveukupni promet ribe u proteklom mjesecu iznosio je u vrijednosti od 505.000 dinara. Nedovoljna količina ribe, koja je dovezena na ribarnicu, prouzrokovana je uslijed čestih oborina i mjesečine.

gdje je stalno boravio, došao preko nedjelje svojoj obitelji. Macura je uhapšen u hodniku suda, tek nakon što je izašao iz tamnice. I svi ostali naveli su čvrste dokaze za svoj alibi.

Komediju od »proces« Magaldi je proveo kratko: čitava rasprava trajala je svega nešto preko jedan sat. Velika porolna dvorana Okružnog suda u Šibeniku bila je skoro prazna. Prisutni su bili samo krvnici koji su čekali da odvedu svoje žrtve na gubilište. Žrtvama nije omogućeno da imaju vlastitog branioca.

Sav »proces« vodio je Magaldi na osnovu dviju cedulja: na jednoj su bila imena žrtava sa nekoliko kratkih opasaka, a na drugoj su bila samo njihova imena, sa naznakom križića u plavoj boji kod onih koji su određeni za strijeljanje. Komediju ovog »sudjenja« Magaldi je »začinjao« svojom podrugljivošću, sarkastički se smijao, govoreći: »Ovdje sada ja sjedim i ja sudim!« Dao je da dva puta bude pročitala Bastianinijeva naredba o ustanovljenju prijekog suda.

Na koncu Magaldi je, nešto iza podneva, u ime Viktora Emanuela izrekao »presudu«: Junaković, Lasić, Vrljević, Bujas, Višić i Belamarić osuđeni su na smrt, Mazalin na 15 godina robije, Lukanović na 10, Dašković i Bulat na po 8 godina, a Skoti, Baranović i Macura na po 2 godine robije.

Na smrt osuđeni odmah su odvojeni od svojih drugova. Nijednome od njih nije dano da vidi ikoga od svojih najbližih.

Toga dana 13. listopada 1941. oko 13 sati došao je pred kuće Šupe kod igrališta sportskog kluba »Osvit« na Šubičevcu jedan kamion pun kara-

binjera, koji su stanovnike potjerali u kuće. Malo nakon toga došlo je desetak drugih kamiona. Iz jednog se čula pjesma i klicanje. To su šestorica mučenika slali svoje posljednje pozdrave domovini i slobodi, svojim drugovima i narodnoj borbi, i svojim najdražima. Buka kamiona i žagor i psovke karabinjera i crnokošuljaša nisu nadjačali poklike šestorice. Osobito se čuo glas Junakovića. I karabinjeri koji su ih vodili, i fašisti koji su za njima išli s revolverima u ruci, pljuskali su ih i udarali nogama.

Na gubilište — prostor iza tribina igrališta — odvedeni su najprije Junaković i Lasić. Vezani su za betonske stupove ograde, ledjima okrenuti prema odredu sedmorice crnokošuljača zadarske 108. fašističke legije, koji je poslan da izvrši strijeljanje. Nakon ispaljenog plotuna, prišao je žrtvama oficir komandant odreda i svakome od njih ispalio još po jedan metak u zatiljak. Iza prve dvojice strijeljani su na isti način Vrljević i Višić, pa Belamarić i Bujas. Na Vrljevića, koji kod prvog plotuna nije pao, ispaljen je i drugi plotun.

Do zadnjeg svoga daha žrtve su klicale. U 14 sati sve je bilo svršeno.

Mrtva tijela mučenika bačena su na vojnička šatorska krila, pa vučena preko igrališta i ukrcana na jedan kamion te odvezena na groblje »Raskrižje«. Krv se sa kamiona cijedila i orosila cestu niz Šubičevac.

Na njihov grob bez ikakve oznake osvanuo je odmah sutradan natpis »Osvetit ćemo vas!« i položene su kite crvenih ruža. B. D.

Šibenik će imati 40
odbornika

Na sjednici Narodnog odbora gradske općine Šibenik, koja je održana 12. ov. mj. u prostorijama Mjesnog sindikalnog vijeća, donijeta je odluka, kojom se utvrđuje da se na idućim izborima za Narodni odbor gradske općine bira 40 odbornika.

Odbornici su na ovoj sjednici jednoglasno dali svoju saglasnost na odluku Narodnog odbora kotara, kojom je osnovan Dom narodnog zdravlja. Pored toga, doneseno je rješenje kojim se određuje visina amortizacionog fonda za ustanove sa samostalnim financiranjem.

Predsjednik NO Gradske općine, drug Iviša Baranović je na ovoj sjednici upoznao prisutne odbornike o održanim zborovima birača. Na idućoj sjednici odbornici će biti upoznati o primjedbama, prijedlozima i zaključcima zborova birača.

Uređuju se ulice

Narodni odbor gradske općine u posljednje vrijeme izvodi radove na poljepšavanju nekih ulica u gradu. Tako se vrši pokockavanje puta kod osmogodišnje škole kao i dijela ulice Božidara Petranovića (ispred I narodne ljekarne). Ovo je bilo neophodno potrebno izvršiti, jer se na ovim mjestima za vrijeme kišnih dana stvaralo blato, koje je onemogućavalo kretanje prolaznicima. Također su počeli radovi na uređenju Pulta Jugoslavenske armije, kojim se inače obavlja živ promet. Na nekoliko mjesta ovaj se proširuje, a zatim će se uskoro pristupiti postavljenju kocki. Tako će i ovaj dio grada dobiti ljepši izgled, a promet će se moći normalnije odvijati.

Kako smo jednom već bili javili, dobrovoljnim radom manuelnih radnika poduzeća »Tehnika« izvršeni su nedavno pripremni radovi na uređenju ulica, a koliko smo obavijestili, uskoro će se pristupiti njihovom završavanju.

Zdravstveno prosvjeđivanje seoske ženske omladine

Zaostalost naših naroda na zdravstvenom polju, a naročito našeg sela, teško je nasljedje proteklih nenarodnih režima.

Naša narodna vlast, odmah po oslobođenju smatrala je kao svoju prvu dužnost da stvori uvjete za očuvanje zdravlja širokih narodnih masa, pa je u tu svrhu podizala bolnice, ljčilišta i razne druge zdravstvene ustanove. Posvećena je također naročita briga oko zdravstvenog prosvjeđivanja naroda, koju je ulogu u pomaganju na rodnim vlastima preuzeo Jugoslavenski Crveni križ. — Organizirani su kursevi prve pomoći i kursevi zdravstvenih aktivista, pa su i u našem gradu i na kotaru postignuti značajni rezultati. Postignuti naši uspjesi, međutim, ne mogu zadovoljiti, jer još nisu iskorišćene sve mogućnosti da se zdravstveno prosvjeđivanje podigne na potrebitu visinu, pa je stoga nužno potrebno da se pristupi sistematskom zdravstvenom prosvjetnom radu na selu. — U tu svrhu povjeren je organizaciji Crvenog križa važan i odgovoran zadatak organiziranja kurseva za zdravstveno-prosvjeđivanje seoske ženske omladine. Ove kurseve treba obavezno da pohađaju sve omladinke od 17 i 18 godina, a poželjno bi bilo da se u ove kurseve uključi što veći broj i mladih žena.

Zdravstveno-prosvjetni kursevi trajat će 2 godine, odnosno svake godine po 5 zimskih mjeseci tj. od početka studenoga do kraja ožujka. — Predavanja će se održavati u prvoj godini po 3 sata, a u drugoj godini po 2 sata svake sedmice. — Nastavu treba da izvode u prvom redu civilni i vojni ljecnici, srednji i niži zdravstveni radnici, a gdje ovih nema, nastavu će izvoditi prosvjetni radnici.

Nastavnim planom obuhvaćeni su ovi predmeti: higijena, epidemiologija, borba protiv zaraznih bolesti, prva pomoć, te njegova ishrana dojenčeta i malog djeteta. Na taj način postat će naša seoska omladina aktivan borac u očuvanju ne samo svoga zdravlja, nego i zdravlja čitavog naroda.

Da bi organizacija Crvenog križa mogla sa uspjehom izvršiti ovaj važan zadatak, potrebno je da ima punu podršku i pomoć partijskih i masovnih organizacija. Ova pomoć treba da se sastoji u širokoj propagandi na masovnim i roditeljskim sastancima, na kojima treba protumačiti svrhu i značenje zdravstveno-prosvjetnih kurseva, kao i na korist za omladinke i buduće majke pri pružanju u praksi stečenog znanja.

... i svijeta

ZASJEDANJE GENERALNE SKUPŠTINE OUN

Na prvoj sjednici Generalne skupštine Ujedinjenih naroda govorilo se u novom stalnom sjedištu u Njujorku. Pošto je gradonačelnik Njujorka poželio delegatima dobrodošlicu u novom sjedištu OUN, delegat Ostlin, u svojstvu predsjednika komiteta za gradjenje stalnog sjedišta OUN, dao je novoj zgradi ime »Kapitol mira«.

Zatim je uzeo riječ generalni sekretar OUN Trigve Li:

»Pred nama — rekao je on — nalazi se dug i težak put u borbi da se spriječi izbijanje trećeg svjetskog rata i pokušaja da se uspostavi trajan mir.«

PERZIJA PREKINULA ODNOSI S BRITANIJOM

Perzijska vlada saopćila je da prekida diplomatske odnose s Velikom Britanijom. Ova odluka sadržana je u poruci predsjednika perzijske vlade dr. Mosadika, koja je pročitana preko teheranske radiostanice.

Dr. Mosadik je izjavio, da je Perzija zbog britanskog slava primorana da prekine diplomatske odnose s Velikom Britanijom, ali je istovremeno podvukao, da ova mjera ne treba da škodi »prijaateljskim vezama koje ujedinjuju dvije nacije«.

»PRIJATELJSKA EKSPLOATACIJA

Prema izvještajima iz Varšave ugovor o »uzajamnoj pomoći i prijateljstvu«, između Sovjetskog saveza i Poljske, obavezuje ovu da isporučuje Sovjetskom savezu 6 milijuna tona ugljena godišnje po cijeni od 6,5 dolara po toni. Međutim, Sovjetski savez plaća Poljacima samo 1,25 dolara po toni, dok Poljska pobire za svoj ugljen u zapadnim zemljama 16 do 20 dolara po toni. Ove će količine ugljena Poljska isporučivati SSSR-u sve dok se njegove čete nalaze u Istočnoj Njemačkoj.

IAVNA ZAHVALA

Ovim putem zahvaljujemo se svima rođacima, prijateljima i znancima, koji su za vrijeme naše odsutnosti otpralili do posljednjeg počivališta našu dragu i nezaboravnu majku i punicu MARICU ud. Krnić, koja je sahranjena dana 30. IX. o. g.

Istodobno veliku zahvalnost dugujemo i obiteljima Linarda Labure, Marjana i Nikice čije su žene pružile punu pomoć našoj kćeri i pastorki Alemki udata Cvitković koja je lijepo uredila posmrtnu povorku.

Ponovo iskrena hvala.

Tona Malković kei i Josip zel

Masovnim obuhvaćanjem seoske ženske omladine, kao i redovitim pohađanju kurseva treba posvetiti naročitu pažnju, jer nije isključeno da će neprijateljska propaganda pokušati da onemogući ili oteža rad kurseva.

Naročiti zadatak svih svijesnih i naprednih žena treba da bude pravilno objašnjavanje potrebe ovih zdravstveno-prosvjetnih kurseva, jer ćemo preko njih postići uvjete za podizanje zdravstvene kulture pojedina i zajednice, a ujedno i daljnjem jačanju obrambene snage naše zemlje.

L. G.

Pismo brigadi »MLADIH KOMUNISTA« NA VINODOLU

Dragi drugovi,

Primili smo Vaše prvo pismo. Ono nas je zaista obradovalo, jer vidimo da iz Vas izvire oduševljenje mladih komunista. To oduševljenje daje garanciju da ćete časno predstavljati našu organizaciju u posljednjem jurišu na kubike. Posebno nas raduju drugovi Stipe Sladić, Rade Bileć, Roko Bračanov, Bare Antulov i Albin Jakos, koji su požrtvovno već u početku pokazali kako treba raditi. Uvjereni smo da taj polet vlada i kod ostalih drugova. Naročito nas raduje i veseli što čujemo da se jedinstvo volje manifestira u brigadi. To koristite za još jače osvjelljavanje lika dobrog člana narodne omladine. Naglašavamo to naročito zbog toga, što se nalazimo pred održavanjem našeg V. kongresa NOJ-a.

Vašim udarništvom raduje se čitav narod na kotaru. U selima vlada raspoloženje da vam se učini posjeta s darovima. Nadamo se, da će ta posjeta biti organizirana već u početku mjeseca studenog.

Vaši uspjesi, drugovi, jest najbolji odgovor onima koji govore da organizacija narodne omladine ne vrijedi i da ona ne djeluje. Vaša djela, djela mladih udarnika ne može nitko opovrgnuti. Neka svi oni, koji misle ugasiti žar mladih revolucionara, bace pogled na sagrađene pruge, ceste, tvornice, električne centrale itd., pa će se uvjeriti da razbuklatu valru u grudima mladih nije moguće nikakvim smicalicama ugasiti.

Mi u kotaru sada radimo na pripremanju godišnjih konferencija aktiva NOH-a. Zelja je omladine u aktivima, da se u rukovodstva i za delegate Kotarske konferencije birate i Vi, koji ste djelom pokazali samoodricanje i požrtvovanje. Mi bi toplo pozdravili i vaše prijedloge za sastav sekretarijata aktiva, općinskih komiteta i kotarski komitet.

Uz ostale poslove koje obavljamo, vodimo borbu i protiv štetnog i reakcionarnog djelovanja biskupa Banića, koji je na biskupskoj konferenciji u Zagrebu kategorički ustao protiv stvaranja svećeničkih udruženja, držeći se principa da katoličko svećenstvo ne smije biti lojalno prema današnjoj socijalističkoj Jugoslaviji. On je za poslušno izvršavanje direktiva Vatikana. A mi znamo što hoće Valikan — povratak na staro, mrak, tamu i ropstvo. To Vatikana priželjkuje.

Biskup Banić na našem kotaru najviše traži oslonca kod mladosti, naročito djevojaka, misleći da je mladima najlakše zaslijepiti oči. Ali on se vara. Pogled revolucionarne omladine odlučno je usmjeren naprijed ka progresu. Omladina zna svoj program i cilj, ona dobro zna da to nije povratak na staro, već stvaranje novog i boljeg. To novo i bolje jest naša svakodnevna socijalistička stvarnost kojoj i mi mladi, pod rukovodstvom Partije i druga Tita, pridonosimo svoj udjel.

Primite plamene i borbene pozdrave. Ustrajte do kraja na povjerenom vam zadatku.

Šibenik, dne 15. X. 1952. g.

Kotarski komitet NOH-a

Šibenik

Prodajemo veće količine:
Krovnih ljepenki i šestorokutnog šupljeg čelika za miniranje
Cijena krovnih ljepenki 60.-Din. po m², dok je cijena čeliku prema tehničkom cjenovniku.
Interesenti neka se obrate na adresu poduzeća.

»IZGRADNJA«
Građevno poduzeće-Šibenik
Tel. br. 3-95 i 2-84

Uz proslavu 33-godišnjice SKOJ-a

Pred prvi kongres Antifašističke omladine Hrvatske, održana je prva konferencija USAOH-a za kotar Šibenik. Na toj konferenciji govorili su delegati iz svih općina i sela.

Naš radni bataljon broji 250 omladinaca i omladinki, kaže komandant tog bataljona. On je formiran u vrijeme, kad je glad velikom žestinom zahvatila naš kraj. Ali nema one sile koja će nas zaustaviti da ne nastavimo putem kojim smo pošli, pa makar bilo još većih prepreka. Glad, patnje, napore, klevete, žrtve, sve smo to u stanju da izdržimo. Ići ćemo samo naprijed, izvršavajući sve zadatke koji stoje pred našim radnim bataljonom. Obnavljat ćemo porušene i popaljene kuće, gradit ćemo novi, ljepši svoj slobodni dom.

Nije to bio diskutant, revolucionar; oni su svi bili. Sreća i radost koju nose u sebi progovorila je kroz pjesme i kolo na konferenciji. Osjetili su svi da im novi zadaci ulijevaju novu snagu, a uspjesi koje su postigli da li su im vjeru da se mogu prihvatiti još težih zadataka.

Dovoljno nam je samo neke rezultate spomenuti iz dana predkongresnog takmičenja, pa da damo ocjenu žive aktivnosti, odanosti i poleta omladine šibenskog kotara.

Evo što je omladina radila od 1. XI. do 30. XI. 1944. g. Ona je dala 45.290 radnica na popravku cesta, mostova, kuća i ostalim radovima; naučila je čitati i pisati 230 omladinaca; otvorila je 2 omladinska doma; popravila 19 kuća i 6 mostova; osposobila 40 km ceste za promet; sakupila 2.524 kg hrane za partizane, 85 kg smokava, 42 kg mesa, 522 komada jaja, 75 litara mlijeka, 2017 litara vina, 160 litara rakije, 203 para

čarapa, 8.130 komada municije, 60 kg oraha, 14 litara ulja, 30 džempera, 15 pari rukavica, 2 kg meda, 5 kg sira, 2 kaputa, 9 pari hlaća, 100.000 kuna; sašila 45 partizanskih kapa i uputila 7 omladinaca na razne kurseve.

Tako i s tim rezultatima omladina šibenskog kotara dočekivala je svoj prvi kongres USAOH-a.

(Iz arhiva Kotarskog komiteta NOH-a)

Zaključci NO-a vanjske općine

Na posljednjoj sjednici Narodnog odbora vanjske općine Šibenik koja je održana 11. ov. mj. raspravljalo se o zborovima birača, provođenju u život odluke NO-a kotara Šibenik o postupku za sredjenje prisvojenih nekretnina opće-narodne imovine. Nadalje se govorilo o organizaciji kulturno-zdravstvenih kurseva za žensku omladinu, o radu općinskih odbornika i seoskih odbora, a podnesen je i izvještaj o izvršenju budžeta.

Na ovoj sjednici je zaključeno, da se, pored ostalog, do 19. o. g. odnosno najdalje do 26. ov. mj. održe zborovi birača, i da se u budućim zborovima redovito održavaju. Pristupit će se formiranju seoskih odbora u Jadrtovcu, Rogoznici, Zatonu i Raslini. Pored toga, do 25. ov. mj. imaju se popuniti prijave o proizvedenim količinama vina, a do istog roka odbornici trebaju podmiriti svoja poreska dugovanja. Nadalje je zaključeno da svi odbornici, i to najkasnije do 18. ov. mj., dostave podatke o broju ženske omladine rođene 1934. i 1935. god. radi pohađanja zdravstveno-kulturnih tečajeva.

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

Nakon IV. kola Hrvatsko-slovenačke lige

Visoke pobjede domaćih momčadi

U IV. kolu Hrvatsko-slovenačke lige odigrane su samo tri utakmice, od kojih su dvije završile visokom pobjedom domaćih timova, dok je jedna igra neriješeno. I poslije ovog kola na vrhu tablice nalazi se varaždinski Tekstilac, kojeg slijedi »Prole-

ter« iz Osijeka — obje momčadi, koje dosada nisu pretrpjele niti jedan poraz. Evo rezultata: u Zagrebu: METALAC — ŠIBENIK 1:1 (1:0), u Osijeku: PROLETER — RUDAR 5:1 i u Varaždinu: TEKSTILAC — SLAVIJA 5:0.

TABLICA

1. TEKSTILAC	4	3	1	0	15:2	7
2. PROLETER	4	3	1	0	14:5	7
3. BRANIK	3	2	0	1	8:6	4
4. METALAC	4	1	2	1	6:5	4
5. KVARNER	3	1	1	1	4:4	3
6. ŠIBENIK	4	1	1	2	8:11	3
7. ŽELJEZNIČAR	3	1	0	2	3:5	2
8. ODRED	3	1	0	2	5:7	2
9. RUDAR	4	1	0	3	7:13	2
10. SLAVIJA	4	1	0	3	7:14	2

Jadran - SOŠK 6:0 (1:0)

U Šibeniku je jučer pred oko 300 gledalaca odigrana utakmica za grupno prvenstvo između domaćeg »Jadrana« i SOŠK-a iz Skradina. Pobjedio je uvjerljivo »Jadran« 6:0 (1:0). Zgoditke su postigli Ercegović II i Čala po dva, a Bujas i Ercegović I po jedan. Objе momčadi predvele su igru bez sistema. U drugom dijelu ona je postala zanimljivija, kada je postignulo više zgoditaka. Sudio je Vujić Domagoj iz Šibenika sa izvjesnim greškama.

Raspored utakmica V. kola

U V. kolu, koje se igra slijedeće nedjelje sastaju se ovi parovi: u Šibeniku: ŠIBENIK — PROLETER, u Karlovcu: SLAVIJA — BRANIK, u Rijeci: KVARNER — METALAC, u Ljubljani: ŽELJEZNIČAR — TEKSTILAC i u Trbovlju: RUDAR — ODRED.

Beč: FRANCUSKA — AUSTRIJA 2:1 (2:0).

»IZGRADNJA«

GRAĐEVNO PODUZEĆE - ŠIBENIK

Sekretarijat tel. br. 3-95

Uprava 2-84

Izvađa sve vrste građevinskih radova kako u Šibeniku, tako i u cijeloj Dalmaciji.